

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ  
«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ



Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Հայոց լեզվի և գրականության  
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ՝ Բաբուռյան Հ. Ռ. /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 8

« 23 » հունվար 2024թ.

ՀԼԳ/Բ-191 «ԴՐԱՄԱՅԻ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ» ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ

Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԵԹՈՂԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 011401.00.6-Մասնագիտական մանկավարժություն

/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 011401.19.6-Հայոց լեզու և գրականություն

/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Մանկավարժության բակալավր

/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ Հայոց լեզվի և գրականության

/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ հեռակա

/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ 5-րդ, 2-րդ կիսամյակ

Դասախոս(ներ)՝ Էլֆիր Զոհրաբյան

/անուն, ազգանուն/

Էլ. հասցե/ներ՝ mr-elf@rambler.ru

Վանաձոր- 2024թ.

## ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում
2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները
4. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը
7. Ուսումնական աշխատանքները տեսակները
8. Դասավանդման մեթոդներ
9. Ուսումնառության մեթոդները
10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը
11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ
12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ
  - 12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ
  - 12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ
  - 12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում
14. Գնահատում
  - 14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում
  - 14.2. Հարցաշար
  - 14.3. Գնահատման չափանիշներ
15. Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ

## ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

### 1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում.

«Դրամայի տեսություն» առարկայի ուսումնամեթոդական փաթեթը կազմված է բակալավրիատի հիմնական կրթական ծրագրով «Հայոց լեզու և գրականություն» մասնագիտության կրթական չափորոշիչների հենքով կազմված ուսումնական պլանի պահանջների, առարկայի բաղադրիչների հիման վրա և նպատակաուղղված է բակալավրական կրթության կազմակերպման, դասավանդման որակի բարձրացմանը:

### 2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

#### 2.1. Դասընթացի նպատակն է.

- մեկնաբանել դրամայի ձևավորման պատմական նախադրյալները,
- ներկայացնել դրամայի ձևաբանական առանձնահատկությունները, կոմպոզիցիոն սկզբունքները,
- ծանոթացնել ուսանողին դրամայի հորինվածքին, գրական առանձնահատկություններին և տեսական մեկնություններին,
- դրամայի զարգացման օրինաչափությունների վերաբերյալ գիտելիքների փոխանցում ուսանողներին,
- հետազոտության շրջանակներում հմտությունների և կարողությունների ձևավորում ուսանողների մոտ,
- համեմատության և վերլուծելու ունակությունների ձեռքբերում ուսանողների կողմից,
- դրամատիկական սեռի երկեր վերլուծելու կարողությունների ձևավորում տարբեր իրավիճակներում:

#### 2.2. Դասընթացի խնդիրներն են՝

- Սովորեցնել առարկայի տեսական հիմքերը:
- Բացատրել դրամատիկական սեռի զարգացման օրինաչափությունները:
- Ամրապնդել ուսանողների կողմից ձեռքբերված տեսական գիտելիքները գործնական իրավիճակային խնդիրներով:
- Սովորեցնել ուսանողներին կատարել դրամատուրգիական հետազոտություններ և կատարել եզրահանգումներ ըստ արդյունքների:

- Սովորեցնել ուսանողներին վերլուծել դրամատուրգիայի առանձնահատկությունները համաշխարհային գրականության համատեքստում:
- «Դրամայի տեսություն» առարկայից ձեռք բերած գիտելիքները գործնականում կիրառել նախատեսված գործնական պարապմունքների ընթացքում, մասնավորապես՝ գրել երկու ռեֆերատ՝ որպես ինքնուրույն աշխատանք, կատարել տրված պիեսի համակողմանի վերլուծություն՝ կարևորելով բեմականության հարցը ևս:

**3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները /դասընթացները/.**

«Դրամայի տեսություն» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների նախնական գիտելիքների առկայությունը հայ գրականության պատմությունից, գրկանագիտությունից, ինչպես նաև՝ տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելու, ինքնուրույն եզրահանգումներ կատարելու հմտությունների առկայությունը:

**4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը<sup>1</sup> և /կամ կոմպետենցիաները.**

«Դրամայի տեսություն» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

1. իմանա դրամայի տեսական հիմքերը,
2. իմանա թատերական երկերի ուսումնասիրման մեթոդական հիմքները,
3. իմանա դրամատուրգիական երկի գնահատման չափանիշները,
4. կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնականում,
5. տիրապետի դրամատուրգիայի հետազոտության մեթոդներին,
6. կարողանա դրամատիկական երկի համակողմանի վերլուծման շրջանակներում կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

**Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կրերի հետևյալ կոմպետենցիաները.**

**Ա)Շոխանրական կոմպետենցիաներ**

<sup>1</sup> <http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf>

Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

**Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝**

**ԳԿ1** վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,

**ԳԿ4** մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,

**ԳԿ9** խնդիրների լուծում,

**ԳԿ10** որոշումների ընդունում:

**Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝**

**ՀԳԿ1** գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,

**ՀԳԿ2** հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,

**ՀԳԿ3** սովորելու ունակություն,

**ՀԳԿ8** ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,

**Բ) Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)**

**ԱԿ2** հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,

**ԱԿ4** ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,

**ԱԿ6** կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,

**ԱԿ11** տիրապետեն ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանան մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,

**ԱԿ14** տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

**5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների.**

«Դրամայի տեսության» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել մասնագիտական գործունեության ընթացքում, ասպիրանտուրայում կրթությունը շարունակելու և քանասիրության բնագավառում գիտական հետազոտություններ կատարելու նպատակով:

**6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը**

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	2 կրեդիտ/60 ժամ

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ
Դասախոսություն	6
Գործնական աշխատանք	6
Ինքնուրույն աշխատանք	48
Ընդամենը	60

Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	ստուգարք
---	----------

**7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները<sup>2</sup>.**

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեսզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային զրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:

Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են<sup>3</sup>

- **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրվող, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
- **Էսսե** – արձակ ստեղծագործություն՝ քննադատության և լրագրության ժանրի որևէ խնդրի ազատ վերլուծություն:
- **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
- **Աշխատանքային տեսք** – նախատեսված է ուսանողների ինքնուրույն

<sup>2</sup> Թողնել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

<sup>3</sup> Թողնել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

աշխատանքների համար և թույլ է տալիս գնահատել ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանն ուսանողների կողմից:

- **Զեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:

8. **Ղասավանդման մեթոդներն են՝** հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք:
9. **Ուսումնասության մեթոդներն են՝** մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների<sup>4</sup>.

h/h	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների		
		դասախոսություն	գործնական աշխատանք	ինքնուրույն աշխատանք
1.	Դրամայի ծագումը: Դիթիրամբոսները, դրամայի սկզբնավորումն ու նրա ծիսական ակունքները	1	1	8
2.	Դրամայի պատկերային կազմը	1	1	8
3.	Գործողության կառուցվածքը	1	1	8
4.	Դրամատուրգիայի ժանրերն ու ժանրային տարատեսակները	1	1	8
5.	Դրաման և թատրոնը. թատրոնի հարացույց և դիսկուրսիվ ուղղությունները	1	1	8
6.	Արդի թատերագրությունը. անհատի ընդվզումը սոցիումից ազատվելու համար և թատերական ժամանակի անշարժության էսթետիկան	1	1	8
Ընդամենը		6	6	48

<sup>4</sup> Նման է օրացուցային պլանին:



**11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ**

h/h	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
<b>Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)</b>		
1.	Արիստոտել, Պոետիկա	1955
2.	Էրիկ Բենթլի, Դրամայի կյանքը	1967
<b>Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)</b>		
1.	Լ. Հախվերդյան, Թատերագիտական բառարան	
2.	Борис Осипович Костелянец, Драма и действие	
3.	Лайош Эгри, Искусство драматургии	2020
4.	Хализев В.Е. М., Драма как явление искусства	1978
5.	Manfred Pfister, The Theory and Analysis of Drama	1988

**12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ**

**12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ**

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Գրականություն <sup>5</sup>
1.	Դրամայի ծագումը: Դիթիրամբոսները, դրամայի սկզբնավորումն ու նրա ծիսական ակունքները	Ներածություն. ծագումնային հատկանիշները և դրանց փոխակերպված ձևերը պատմական շրջափուլերի ընթացքում: Ողբերգություն, կատակերգություն, թատերահանդիսանքային պոետիկան	1	ՊԳ1, 2, ԼԳ 1
2.	Դրամայի պատկերային կազմը	Գեղարվեստական պատկերը և տիպականի խնդիրը: Գեղարվեստական պատկերի բնորոշումը, հատկանիշները: Պատկերի տեսակները: Պատկեր և նշան:	1	ՊԳ1, 2 ԼԳ 3, 5
3.	Գործողության կառուցվածքը	Դրամատուրգիական կոմպոզիցիան. փեմա, գաղափար, սյուժե:	1	ՊԳ1, 2 ԼԳ 2, 3, 5

<sup>5</sup> Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, որ.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն:

4.	Դրամատուրգիայի ժանրերն ու ժանրային տարատեսակները	Ժանրեր, ծագումը, կառուցվածքային հատկանիշները: Ժանրային կառուցվածքներ և կանոններ: Մոնոդրամայից մինչև New Drama:	1	ՊԳ1, 2 ԼԳ 1, 2, 5
5.	Դրաման և թատրոնը. թատրոնի հարացույց և դիսկուրսիվ ուղղությունները:	Դրամատիկական երկխոսություն: Մարմնակենտրոն թատրոնը և խոսքի նվազումը	1	ՊԳ1, 2 ԼԳ 2, 3, 5
6.	Արդի թատերագրությունը. անհատի ընդվզումը սոցիումից ազատվելու համար և թատերական ժամանակի անշարժության էսթետիկան:	Դրամայի մերժման արդի միտումները. խոսքային և արտախոսքային (գործողություն) արտահայտչաձևերը:	1	ՊԳ1, 2 ԼԳ 2, 3, 4, 5

## 12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Թեմա	Ուսումնասիրվող հարցեր	Ժամաքանակ	Մտազան ձևը	Գրականություն <sup>6</sup>
1.	Դրամայի ծագումը: Դիֆիրամբոսները, դրամայի սկզբնավորումն ու նրա ծիսական ակունքները	Ներածություն. ծագումնային հատկանիշները և դրանց փոխակերպված ձևերը պատմական շրջափուլերի ընթացքում: Ողբերգություն, կատակերգություն, թատերահանդիսանքային պոետիկան:	1	Բանավոր հարցում	ՊԳ1, 2, ԼԳ 1
2.	Դրամայի պատկերային կազմը	Գեղարվեստական պատկերը և տիպականի ինդիքը: Գեղարվեստական պատկերի բնորոշումը, հատկանիշները: Պատկերի տեսակները: Պատկեր և նշան:	1	Բանավոր հարցում	ՊԳ1, 2 ԼԳ 3, 5
3.	Գործողության կառուցվածքը	Դրամատուրգիական կոմպոզիցիան. փեմա, գաղափար, սյուժե:	1	Բանավոր հարցում	ՊԳ1, 2 ԼԳ 2, 3, 5

<sup>6</sup> Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն:

4.	Դրամատուրգիայի ժանրերն ու ժանրային տարատեսակները	Ժանրեր, ծագումը, կառուցվածքային հատկանիշները: Ժանրային կառուցվածքներ և կանոններ: Մոնոդրամայից մինչև New Drama:	1	Բանավոր հարցում	ՊԳ1, 2 ԼԳ 1, 2, 5
5.	Դրաման և թատրոնը. թատրոնի հարացույց և դիսկուրսիվ ուղղությունները	Դրամատիկական երկխոսություն: Մարմնակենտրոն թատրոնը և խոսքի նվազումը:	1	Բանավոր հարցում	ՊԳ1, 2 ԼԳ 2, 3, 5
6.	Արդի թատերագրությունը. անհատի ընդվզումը սոցիումից ազատվելու համար և թատերական ժամանակի անշարժության էսթետիկան	Դրամայի մերժման արդի միտումները. խոսքային և արտախոսքային (գործողություն) արտահայտչա ձևերը:	1	Բանավոր հարցում	ՊԳ1, 2 ԼԳ 2, 3, 4, 5

### 12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Աշխատանքի տեսակը <sup>7</sup>	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն <sup>8</sup>
1.	Եվրիպիդես. «Մեդեա»	Ռեֆերատ կամ զեկույց	Կիսամյակի ավարտ	Բանավոր հարցում	ՊԳ1, 2 ԼԳ 1, 2, 3, 4, 5
2.	Շեքսպիր. «Լիր արքա»	Ռեֆերատ կամ զեկույց	Կիսամյակի ավարտ	Բանավոր հարցում	ՊԳ1, 2 ԼԳ 1, 2, 3, 4, 5
3.	Արթուր Միլլեր. «Վաճառականի մահը»	Ռեֆերատ կամ զեկույց	Կիսամյակի ավարտ	Բանավոր հարցում	ՊԳ1, 2 ԼԳ 1, 2, 3, 4, 5
4.	Օսկար Ուայլդ. «Սալոմե»	Ռեֆերատ կամ զեկույց	Կիսամյակի ավարտ	Բանավոր հարցում	ՊԳ1, 2 ԼԳ 1, 2, 3, 4, 5
5.	Դ. Դեմիքոյան. «Երկիր հայրենի»	Ռեֆերատ կամ զեկույց	Կիսամյակի ավարտ	Բանավոր հարցում	ՊԳ1, 2 ԼԳ 1, 2, 3, 4, 5
6.	Սեմյուել Բեքեթ. «Երջանիկ օրեր»	Ռեֆերատ կամ զեկույց	Կիսամյակի ավարտ	Բանավոր հարցում	ՊԳ1, 2 ԼԳ 1, 2, 3, 4, 5

<sup>7</sup> Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը:

<sup>8</sup> Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն:

7.	Հարուլդ Փինթեր. «Բնապատկեր»	Ռեֆերատ կամ զեկույց	Կիսամյակի ավարտ	Բանավոր հարցում	ՊԳ1, 2 ԼԳ 1, 2, 3, 4, 5
8.	Վ. Սարոյան. «Բան ունեմ ասելու»	Ռեֆերատ կամ զեկույց	Կիսամյակի ավարտ	Բանավոր հարցում	ՊԳ1, 2 ԼԳ 1, 2, 3, 4, 5
9.	Արդի հայ դրամատուրգիա	Ռեֆերատ կամ զեկույց	Կիսամյակի ավարտ	Բանավոր հարցում	ՊԳ1, 2 ԼԳ 1, 2, 3, 4, 5

**13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում<sup>9</sup>**

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	-
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	
Համակարգչային ծրագրեր	
Այլ	

<sup>9</sup> Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը կազմակերպելու համար:

#### 14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի<sup>10</sup>:

##### 14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ստուգում և գնահատում կիսամյակի ավարտին (քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

##### 14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է ստուգարքով:

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ավարտին ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող ստուգման և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

---

<sup>10</sup>«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.06.2022թ.):

### 14.3. Հարցաշար (ըստ ծրագրի)

1. Դրամատիկականը գեղագիտական կատեգորիաների համակարգում
2. Դրամայի կազմավորումը
3. Լիրիկա, էպոս և դրամա
4. Թատերական պատկերայնության գեղարվեստական ակունքները
5. Դրամայի պատկերային կազմը
6. Մենախոսության դրամատիկական սկզբունքը, բնույթը, գործառույթը և ձևերը
7. Երկխոսության դրամատիկական սկզբունքը, բնույթը, գործառույթը և ձևերը
8. Գործողության կառուցվածքը և դինամիկան
9. Դրամատուրգիայի ժանրային տեսակները և տարատեսակները
10. Ողբերգություն
11. Կատակերգություն
12. Դրամա
13. Ֆարս
14. Մելոդրամա
15. Փոքր դրամա
16. Տրագիկոմեդիա
17. Աբսուրդի դրամա
18. Մենադրամա (մոնոդրամա)
19. Հոգեբանական դրամա
20. New դրամա
21. Հրապարակախոսական դրամա

### 14.4. Գնահատման չափանիշները<sup>11</sup>.

- Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ժամանակ՝ բանավոր հարցման, ինքնուրույն աշխատանքի, գրավոր աշխատանքների միջոցով և ընթացիկ ստուգման ժամանակ:
- Գործնական աշխատանքները՝ երկու հարցում՝ 20-ական միավոր գնահատմամբ:
- Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:

---

<sup>11</sup> Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման:

«ՎԱՆԱԶՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»  
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն`	011401.00.6-Մասնագիտական մանկավարժություն <small>/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/</small>
Կրթական ծրագիր`	011401.19.6-Հայոց լեզու և գրականություն <small>/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/</small>
Որակավորման աստիճան`	Մանկավարժության բակալավր <small>/բակալավր, մագիստրատուրա/</small>

Վանաձոր 2024

**Հեռակա ուսուցման համակարգ**

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	ՀԼԳ/Բ-191, ԴՐԱՄԱՅԻ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	2 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	5-րդ տարի, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	12	Դասախոսություն	6
			Գործնական աշխատանք	6
	Ինքնուրույն	48		
	Ընդամենը	60		
Ստուգման ձևը	ստուգաք			
Դասընթացի նպատակը	<p>Դասընթացի նպատակն է.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>▪ մեկնաբանել դրամայի ձևավորման պատմական նախադրյալները,</li> <li>▪ ներկայացնել դրամայի ձևաբանական առանձնահատկությունները, կոմպոզիցիոն սկզբունքները,</li> <li>▪ ծանոթացնել ուսանողին դրամայի հորինվածքին, գրական առանձնահատկություններին և տեսական մեկնություններին,</li> <li>▪ դրամայի զարգացման օրինաչափությունների վերաբերյալ գիտելիքների փոխանցում ուսանողներին,</li> <li>▪ հետազոտության շրջանակներում հմտությունների և կարողությունների ձևավորում ուսանողների մոտ,</li> <li>▪ համեմատության և վերլուծելու ունակությունների ձեռքբերում ուսանողների կողմից,</li> <li>▪ դրամատիկական սեռի երկեր վերլուծելու կարողությունների ձևավորում տարբեր իրավիճակներում:</li> </ul>			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	<p>Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.</p> <p><i>Գիտելիք</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• դրամայի տեսական հիմքերի իմացություն,</li> <li>• թատերական երկերի ուսումնասիրման մեթոդական հիմքերի իմացություն,</li> <li>• դրամատուրգիական երկի գնահատման չափանիշների իմացություն:</li> </ul> <p><i>Հմտություն</i></p>			



	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ձեռք բերած տեսական գիտելիքները գործնականում կիրառելու հմտություն,</li> <li>• դրամատուրգիայի հետազոտության մեթոդներին տիրապետելու հմտություն:</li> </ul> <p><i>Կարողունակություն</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• դրամատիկական երկի համակողմանի վերլուծման շրջանակներում ինքնուրույն եզրահանգումներ կատարելու կարողունակություն:</li> </ul>
<b>Դասընթացի բովանդակությունը</b>	<p><i>Թեմա 1.</i> Դրամայի ծագումը</p> <p><i>Թեմա 2.</i> Դիթիրամբոսները, դրամայի սկզբնավորումն ու նրա ծիսական ակունքները</p> <p><i>Թեմա 3.</i> Դրամայի պատկերային կազմը</p> <p><i>Թեմա 4.</i> Գործողության կառուցվածքը</p> <p><i>Թեմա 5.</i> Դրամատուրգիայի ժանրերն ու ժանրային տարատեսակները</p> <p><i>Թեմա 6.</i> Դրաման և թատրոնը. թատրոնի հարացույց և դիսկուրսիվ ուղղությունները</p> <p><i>Թեմա 7.</i> Արդի թատերագրությունը. անհատի ընդլզումը սոցիումից ազատվելու համար և թատերական ժամանակի անշարժության էսթետիկական</p>
<b>Գնահատման մեթոդները և չափանիշները</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Տեսական գիտելիքները ստուգվում են գործնական պարապմունքների ժամանակ՝ բանավոր հարցման, ինքնուրույն աշխատանքի, գրավոր աշխատանքների միջոցով և ընթացիկ ստուգման ժամանակ:</li> <li>• Գործնական աշխատանքները՝ երկու հարցում՝ 20-ական միավոր գնահատմամբ:</li> <li>• Ինքնուրույն աշխատանքը՝ երկու հարցում՝ 10-ական միավոր գնահատմամբ:</li> </ul>
<b>Գրականություն</b>	<p><i>Պարտադիր</i></p> <p>Արիստոտել, Պոետիկա</p> <p>Էրիկ Բենթլի, Դրամայի կյանքը</p> <p><i>Լրացուցիչ</i></p> <p>Լ. Հախվերդյան, Թատերագիտական բառարան</p> <p>Борис Осипович Костелянец, Драма и действие</p> <p>Лайош Эгри, Искусство драматургии</p> <p>Хализев В.Е. М., Драма как явление искусства</p> <p>Manfred Pfister, The Theory and Analysis of Drama</p>